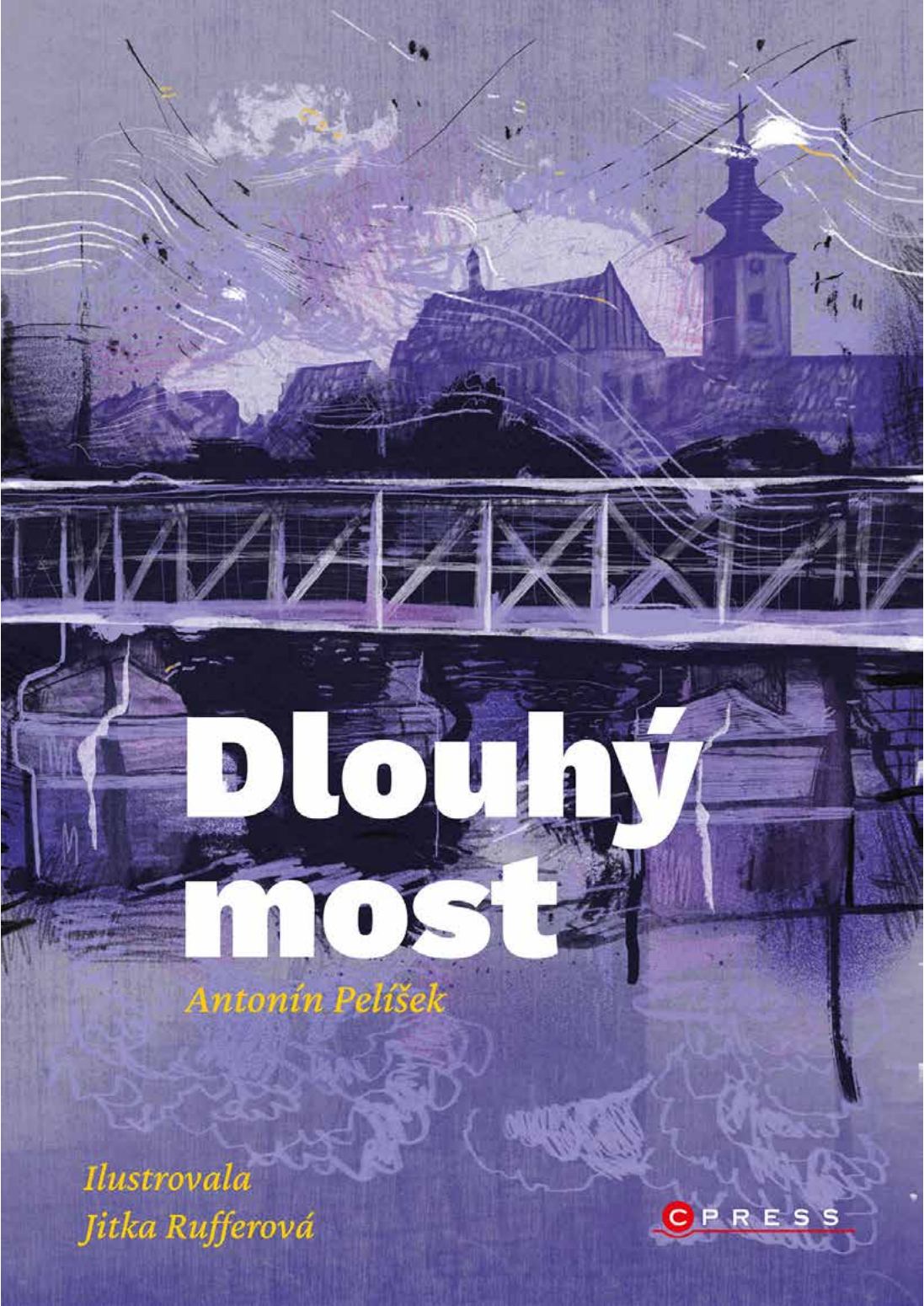

Dlouhý most

Antonín Pelíšek

*Ilustrovala
Jitka Ruffarová*

 CPRESS

Dlouhý most

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Antonín Pelíšek

Dlouhý most – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

DLOUHÝ MOST

ANTONÍN PELÍŠEK

 P R E S S

© Antonín Pelíšek, 2023

Illustrations © Jitka Rufferová, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-264-5055-9

ISBN e-knihy 978-80-264-5063-4 (1. zveřejnění, 2023) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-264-5064-1 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-264-5062-7 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

Věnuji svým dětem,
Gabriele a Danielovi.

Obsah

MOST	7
DŮM NA KONCI SVĚTA	11
TETA REMEDŮ	19
BÍLÝ MERCEDES	28
DŘEVÁKY	38
KRÁSNÁ MRCHA	41
TAJEMSTVÍ	47
BRÝLE V LESE	57
ŠPION TÍŤA	62
KOŽENÝ PÁSEK A KABÁTY	66
RŮŽENEC A MACEŠKY	72
LÍSTEK Z TEREZÍNA	78
SVOBODNÁ EVROPA	83
PETRŮ	93
PŘÍBUZNÁ	98
MOCNÝ PÁN MRÁZEK	106
GESTAPO	110
BARONKA Z DOMU HRŮZY	119
KONEC PRÁZDNIN	122
POMSTA	127
NÁSTUP	132

*Což bylo, jest to, co býti má, a což se nyní děje, jest to,
co se díti bude, aniž jest co nového pod sluncem.*

KAZATEL, Starý zákon, Bible, s. 600

Most

Pohled do tmavé hlubiny ho děsil i přitahoval zároveň. Deset metrů pod ním tiše šuměla Vltava a na její hladině se tu a tam odrážely rozmazané čmouhy světla. Představa, že pod ním, tedy mezi mostem a postupující vodou, je jenom prázdno, ho vzrušovala. Jen vzdáleně vnímal mezičas, jenž odděluje dva světy a vyvolává dojem jakéhosi nadpřirozeného pásu. Stejně tak se jevil i most spojující dva břehy. Jmenoval se odedávna Dlouhý, i když moc dlouhý vlastně ani nebyl. Byl jen delší v poměru s ostatními mosty města a byl z nich patrně nejmodernější. Spjoval dva břehy Vltavy se zástavbou řadových domů na jedné straně a s předměstím, dříve malou obcí a ještě dříve s osadou čítající čtyři statky na straně druhé. Českobudějovické předměstí se proto odedávna jmenovalo Čtyři Dvory. Most měl ocelové oblouky poseté ohromnými bublinami hlav nýtů. Vypadaly jako puchýře na šedé chladné kůži, což Václavu Peškovi připomnělo říjen 1914 na frontě u řeky Soči, kde ležel jejich regiment týden v páchnoucích a zabahněných zákopech bez jídla, bez vody, a kde vojáci zaháněli od rána do večera hlad kouřením černého plesnivého

tabáku a drsným vtipkováním a klením. Pocítil znovu štiplavou chuť na jazyku, která přebíjela jinou palčivou bolest, pálení z vyrážek a odřenin na nohou obutých do promočených vojenských bagančat a svědění od štípanců vši za krkem a na břiše. V té době si daleko od domova připadal také jako v meziprostoru, bez jediného pevného bodu, bez času, bez naděje, bez budoucnosti. Jako by se svět obrátil vzhůru nohama a nebyl v něm ani Bůh, ani ráj, ani peklo, ani čas. Nikdo si v tom svinstvu nebyl jistý příští minutou.

Kolem hlavy zasvištěly kulky, vpravo vybuchl šrapnel. Zdvihl do výše gejzír bláta a špinavého štěrku. Připomněl si pravidlo zkušenějších: podle zvuku odhadneš, kam dopadne šrapnel, s kulkou je to složitější. Uslyšíš ji, až když je za tebou, tedy pokud tě mine. Zasypala ho sprška vyhozené země, střepiny našťestí prolétly vysoko. Rakouský kaprál Volf vyskočil ze zákopu a pisklavým hlasem znetvořeným strachem řval rozkazy ke šturmu. Vypadal jako posedlý amokem. Strach maskoval táhlým kvílením povelů vydávaných ve znetvořené němčině. Chlap nenáviděný všemi vojáky, kteří se zatím krčili skryti valem kamení a trosek stromů, jenž byly původně hřbitovní zdi. Nikdo nechtěl vyběhnout první. Jak se kaprál vztyčil, aby pohrozil mužstvu pistolí, dostal ránu přímo doprostřed čela. Něco krvavě mazlavého se rozstříklo na všechny strany.

Václav Pešek si přitáhl k hlavě hrubý límec hubertusu. V kapse už poněkoliakáté nahmátl tu kovovou věc obalenou v pruhu plátna a převázanou motouzem. Ucítil její tvrdost

a tichou sílu. Pak vydechl páru, ve tmě bíle fosforeskovala, a pohlédl na místo, kde by bylo možné sestoupit. Bude třeba se na čas ukrýt dole pod jedním mostním pilířem částečně obrostlým divokým křovím. Opatrně slézal po kluzkých drnech na náplavku pod mostem. Pravá noha mu podklouzla a s roztaženými rukama sjel asi metr po stráni. Jen namáhavě udržel rovnováhu. Na chvíli se zastavil a poslouchal okolí. Pak doklopýtal na dno a přikrčil se k větvím jakéhosi křoví. K očím přiblížil fosforeskující ciferník kapesních hodinek. Uvědomil si, že má ještě nejméně půl hodiny času. Jako pokaždé, jak bylo jeho zvykem, přišel na cílové místo příliš brzy. O hodně dříve. Chodil na schůzky s předstihem, jak mu velela jeho vlastnost, jenomže tentokrát si uvědomil, že jde spíš o nešikovnost vzhledem k riziku, které mu hrozí. Bude se muset déle skrývat, aby nevzbudil podezření případných chodců nebo snad nedej bože četnické patroly, která mosty v poslední době kontroluje ve dne v noci. Co by řekl? Co tady v deset večer dělá? Co kdyby ho prohledali? Znovu si uvědomil, jak je v podobných konspiračních manévrech neobratný. Měl pověst pečlivého pracanta, kvalitního řemeslníka a spolehlivého chlapa, ale nikdy neuměl řídit druhé, poroučet jim nebo jim vnucovat svou vůli. Jako voják obstál ve všech kritických situacích, ale jako tisíce jiných ne vlastní zásluhou, spíš náhodou, bez aury hrdiny. Válku přežil bez povýšení a bez vyznamenání. V důležitých veřejných věcech si vždycky připadal jako ten poslední někde vzadu. Také proto si naaranžoval průstřel nártu, který ho ochránil před chystaným útokem na bodáky. Nebál se bolesti, ale

dlouho si rozmýšlel stisk spouště. Byl si později jistý, že mu zranění, za které by dostal při prozrazení okamžitě kulku, zachránilo život. Zatímco trávil týdny v polním lazaretu a pak odjížděl na léčení do vnitrozemí, vojáci z jeho regimentu padali na italské frontě, kam je mezitím přesunuli. Hlavou mu letěly další a další vzpomínky, jež se často zjevovaly, aniž je chtěl vnímat, a nešly za nic na světě vytěsnit. Ačkoliv po prvních deseti letech od návratu z fronty trochu utichly a nebudily ho už uprostřed spánku jako noční můry, k ránu, tedy v čase, kdy to bylo nejvíc vysilující, vylézaly znovu na povrch jako červi.

Nejmíň popáté mrkl na švýcarské kapesní hodinky, dárek k biřmování od kmotra, který byl v tu dobu zrovna při penězích. Ještě patnáct minut. Řeka klouzala pořád téměř nehlučně, jen vlevo proti proudu, asi tak sto metrů, se ozýval hlas splavu vodní elektrárny, který zadržoval vodu na jedné straně a na druhé ji zrychloval, aby nabrala sílu k překonání stovek kilometrů až do Severního moře. Měl strašnou chuť na cigaretu, ale v jeho situaci to bylo nemyslitelné. Jen trocha tabáku, stačil by ten vojenský, ozval se v něm dávný návyk. Nad sebou, na mostě, uslyšel kroky. Ustrnul. Možná se už začínají vracet dělníci z druhé odpolední směny. V té chvíli ho na moment napadlo, jak je jeho plán ztřeštěný. Je dopovaný vztekem a pocitem beznaděje skoro stejně zoufalé jako v bahně fronty při řece Soči. Někdy jdou osudové okamžiky lineárně podél břehů, aniž je jasné, který z nich je výhodnější. Pomalu a co možná bezhlučně se začal plížit k cestičce mřící vzhůru.

Dům na konci světa

To záhadné stavení na okraji města nás od jara 1963 fascinovalo. Tajemný oprýskaný dům obehnaný plotem přerušovaným cementovými sloupky s ještě patrnými štukovými ozdobami. Uprostřed plotu trčela kovaná rezavá branka, zevnitř překrytá prkny, skrz něž bylo možné nahlédnout jen několika škvírami. Plot s rozpadajícím se pletivem se místy ztrácel v porostech hustých keřů. Na dům a kus dvora za plotem bylo vidět z návrší, vzdáleného asi sto metrů. Dírami v brance pak šlo zahlédnout kamenný chodník vedoucí k verandě a nesouvisle rozestavěné psí boudy. Od každé vedl řetěz nebo provaz s chundelatým štěklounem na konci. Samotné stavení připomínalo něco, co mohla být kdysi, před mnoha a mnoha lety, celkem malebná, vzhledem skoro městská vilka s arkýři a věžičkami, štukovými ozdůbkami a opadávající omítkou. V nás vzbuzovala představu minimálně opevněného dvorce nebo ještě lépe zakletého zámku s temnou minulostí a nějakým strašlivým ukrytým tajemstvím. Kdyby byla porostlá šípkovým trním, pak by se její obraz podobal ilustraci z pohádkové knížečky o Šípkové

Růžence, kterou jsem jako malý často listoval. Hlavně kvůli těm ilustracím. Byl na nich rytíř na koni navlečený do brnění a s mohutnou přilbou zakončenou barevným chocholem jedoucí vstříc děsivému neznámu v trní, podobný cestovateli do jiného světa. Jenomže dnešek v sobě skrýval ještě něco úžasně vzrušujícího. Byl totiž první den prázdnin a před námi se najednou otevřel nekonečný prostor. V duchu jsem se těšil představami, jak s takovou událostí naložit. A což ta krásně lenivá a pomalu se táhnoucí rána s východem slunce. Žádné vstávání a splašené skládání věcí do školy, volné večery, les, koupání, jako by se najednou svět rozprostřel do všech stran, coby nafukující se balón, v němž je spousta času a místa.

„Je tam?“ zašeptal Mírek.

„Nic se tam nehejbá, ale touhle dobou chodívá krmit psy. Pozor, hlavně aby nás neviděla,“ varoval Jirka, který, jak tvrdil, místo už několik týdnů sledoval.

„Říká se, že je bohatá a doma má schovaný poklad. Všimli jste si, že když chodí nakupovat, nosí velký zlatý náušnice a kolem krku korále? A když vytáhne peněženku, leží jí tam prej stovky. Možná má tolik psů, aby jí ten poklad hlídali,“ řekl jsem.

„Máma jednou říkala, že mluvila s její sestrou. Vyprávěla, že byla za války zavřená v koncentráku v Buchenwaldu s prezidentem Novotným. Že si s ním ještě dneska dopisuje. A taky že je bývalá baronka. Vzala si před válkou nějakýho šlechtice nebo velvyslance,“ vzpomněl si Jirka.

Jirka s Mirkem byli moji spolužáci ze školy a největší kamarádi. Uzavřeli jsme dokonce dohodu o tajném spolku,

trojici oficiálně zvanou parta. Posvětil ji kodex s pečlivě sepsanými pravidly a kronika, která byla něčím jako našim deníkem. Dohromady šlo o hybrid jakéhosi pionýra a skauta. Vlajka, znak, slib s hrozbou, že kdo zradí partu, je na věky ztracen. Mezi pravidla patřilo zvolení vůdce party; o prvním jsme se rozhodli, že ho určí zápas, který jsem s převahou vyhrál. Další volby měly být po dvou letech.

Stařeně z rozpadající se vily nikdo z okolí neřekl jinak než Bába pes. Pro naše předměstí byla skoro hororovou postavou. Děti na ni pokřikovaly, ovšem z uctivé vzdálenosti, a dospělí si s posměchem vyprávěli, jak při návštěvě řezníka, kam chodila jednou týdně pro vnitřnosti coby žrádlo pro psy, prosí prodavač lidi ve frontě, aby nechali pootevřené dveře kvůli oděru, který šířila. Její oblečení se od šatů běžných lidí dost lišilo. Nosila dlouhý kabát s kožešinovým límcem a na hlavě zřejmě kdysi parádní klobouček. Všechno na ní bylo ošuntělé, ale skrývalo v sobě vzpomínku jisté dávno zapomenuté vznešenosti a stylu. Na klopě vepředu na prsou jí visel malý zlatý přívěsek v podobě psa na řetízku. Odhadovali jsme, že doma chová až několik desítek psů rozličných plemen. Měli fantastické tvary. Vlčáci s nohama jezevčků, dogy s hlavou bernardýnů, chlupatí i holí, jedno ucho postavené, druhé plandavé. Kromě zvířat v boudách kolem domu byli další psi ubytovaní přímo uvnitř. Někdy lidem líčil poměry v její domácnosti pošťák, který jí nosil domů penzi. Vnitřek obydlí přehlédl z venku přes otevřené okno.

Nikdo nevěděl, proč je taková, ani to, odkdy se ta shrbená ženština stáhla do ulity a odmítla celý svět. Nikdo neznal pořádně její minulost. Nikdo ji neslyšel souvisle promluvit